

Multisysteemtherapie

voor kinderen en jongeren met antisociaal gedrag

Multisysteemtherapie (MST) is een intensief behandelprogramma dat speciaal ontwikkeld is voor jongeren met ernstige gedragsproblemen die op het punt staan om uit huis geplaatst te worden of dat al zijn. MST kent een uitgebreid wetenschappelijke onderbouwing en heeft een gedegen kwaliteitssysteem. Het is daarmee een van de meest duidelijke evidence-based behandelprogramma's in de Jeugdzorg.

Sinds de start van dit behandelprogramma ruim 20 jaar geleden in Amerika, heeft het een grote vlucht genomen. Het is verspreid over meer dan 30 Amerikaanse staten en in meer dan 10 landen. In Nederland zijn er, sedert de start van de eerste teams in 2004, aan het begin van 2010 bijna 25 teams over Nederland verspreid.

In 2009 verscheen de tweede editie van het Engelstalige handboek: *Multisystemic Therapy For Antisocial Behavior In Children And Adolescents* van Scott Henggeler. Vanwege de belangstelling voor het MST programma in Nederland is dit handboek nu vertaald door medewerkers van het Nederlands Jeugdinstituut en MST-Nederland.

Indien u contact wenst over het MST-programma in Nederland, gebruik dan de 'Email de auteur'-button rechts.

Dit Nederlandstalige handboek beschrijft de negen principes van MST, het behandelingsverloop en technieken om MST als programma uit te voeren. Er worden strategieën beschreven om achtergronden van het probleemgedrag van de jongeren inzichtelijk te maken en om gezinnen te betrekken en te motiveren voor het uitvoeren van interventies. Centraal daarbij staat hoe het functioneren van het gezin verbeterd kan worden, hoe de sociale steun rond een gezin vergroot kan worden, hoe een jongere beter op school of in het werk kan presteren en hoe de relaties met vrienden verbeterd kan worden. Het handboek kent veel voorbeelden en is meer praktisch geschreven dan de eerste uitgave. Nieuw is de beschrijving van interventies om drugsgebruik tegen te gaan, de uitgebreide aandacht voor veiligheidsaspecten, een beschrijving van de varianten van MST voor andere doelgroepen en een overzicht van het hele kwaliteitssysteem. Ook het hoofdstuk over de onderzoeksbevindingen is geheel geactualiseerd.

Multisysteem therapie is enkele jaren geleden in Nederland geïntroduceerd. Het Nederlands



Jeugdinstituut (Nji) hecht groot belang aan systeemgericht werken met name bij jongeren met ernstige, veelal meervoudige problemen en heeft de introductie van dit programma van harte ondersteund. Door de implementatie van MST beschikt de Nederlandse jeugdzorg en jeugd-GGZ over een effectieve en goed onderbouwde interventie voor jeugdigen met ernstig antisociaal gedrag. Het Nji ziet het verschijnen van dit Nederlandstalige handboek als een mijlpaal bij de implementatie van MST in Nederland. MST therapeuten kunnen nu nog beter kennis nemen van alle facetten van het programma: het onderzoek, de degelijke onderbouwing, de methodische handvatten en de beschrijving van de therapeutische aanpak in de verschillende systemen van de jongeren. Ik raad dit boek dan ook van harte aan bij alle professionals die betrokken zijn bij de behandeling van jongeren met antisociaal gedrag!

Kees Bakker, Voorzitter Raad van Bestuur Nederlands Jeugdinstituut

Vanuit politiek en beleid staat het gezin tegenwoordig in de schijnwerpers als jongeren delicten plegen, zeker als ze dat bij herhaling doen. Hard aanpakken van ouders is bij sommigen populair. Onderzoek laat echter zien dat we er over het algemeen verstandig aan doen de ouders en verdere omgeving juist positief te betrekken bij de aanpak van jeugdige recidivisten. Dit boek biedt daartoe een uitstekende handleiding. Het bespreekt gezinsproblemen en gebrekkige opvoedingsvaardigheden en hun aanpak, schoolproblemen, drugsproblemen, en diverse andere veel voorkomende tekorten en problemen. Het is een must voor iedereen die belangstelling heeft voor een goed onderbouwd alternatief voor het uit huis plaatsen van deze probleemjongeren.

Prof. dr. Ido Weijers, hoofddocent Pedagogiek Universiteit Utrecht en bijzonder hoogleraar jeugdrechtspleging Willem Pompe Instituut voor strafrechtwetenschappen.

MST is een bewezen effectieve behandelmethode voor jongeren met ernstige gedragsproblemen. Als burgemeester van Amersfoort krijg ik regelmatig te maken met probleemjongeren. Steeds beter komen we tot een sluitend vangnet voor hen die hulp nodig hebben en een gedegen, persoonlijk toegespitste aanpak om jongeren aan te pakken die over de schreef zijn gegaan. Een Veiligheidshuis zoals we dat in Amersfoort sinds 2005 kennen is daarbij een effectief middel. MST is een belangrijke toevoeging voor de wijze waarop instanties zich bezighouden met jongerenproblematiek. Dit handboek maakt duidelijk hoe MST de problematiek van deze jongeren aanpakt: in hun eigen leefomgeving, in intensieve samenwerking met alle belangrijke volwassenen rondom de jongere, gericht op concrete verbeteringen op alle levensgebieden - dus thuis, op school, op het werk en bij vrienden. Een therapeut voert daarbij de regie en wordt voortdurend gesuperviseerd om doelgericht te blijven en belemmeringen te overwinnen. Nu het ernaar uit ziet dat de gemeenten een sleutelrol krijgen in de jeugdzorg, is kennis over evidence based behandelmethoden voor deze problematische doelgroep voor hen én daarmee voor de jongeren noodzakelijk.

Albertine van Vliet-Kuiper, burgemeester van Amersfoort

In de beginjaren werd de systeemtherapie gedomineerd door creatieve en charismatische leiders. Zij vervulden een belangrijke functie. Gedurende de laatste decennia van de vorige eeuw werd echter duidelijk dat de stromingen die door hen in gang waren gebracht ook een remmende invloed hadden. De systeemtherapie dreigde zich uit de markt te prijzen. Dit was het gevolg van overmatige nadruk op niet onderzochte concepten en niet onderzochte resultaten van behandelmodellen. De maatschappij accepteerde dit niet meer. Terecht. Sinds een aantal jaren is hierin verandering gekomen.

Systeemtherapeuten ervaren steeds vaker, dat zij zich niet hoeven te verlaten op simpele modellen. Bovendien blijkt dat er integratie mogelijk is tussen de verschillende systeemtheoretische modellen en modellen van individuele hulpverlening. Er komt ook steeds meer onderzoek op gang. Op deze terreinen levert de MST zoals beschreven en onderzocht door Scott Hengeler, Charles Borduin e.a. een grote bijdrage. Hun behandelprotocollen voor delinquente en onaangepaste jeugdigen zijn breed van opzet, met hun blik op het individu, het gezin en de ruimere omgeving. De resultaten van de behandelingen worden regelmatig onderzocht en gepubliceerd in toptijdschriften. Het is mij een eer om dit boek te mogen aanbevelen.

Prof. dr. Alfred Lange, faculteit Klinische Psychologie Universiteit van Amsterdam

Multisysteemtherapie is een praktisch en gedegen handboek geworden met niet alleen een uitgebreide beschrijving van de methode, maar met ook veel voorbeelden en alle ontwikkelingen van de afgelopen jaren. Aan te bevelen voor iedereen die geïnteresseerd is in MST.

Recensie Markant nummer 3 april 2011